
Viktig bok om psykiske plager

ANMELDELSER

GISLE ROKSUND

Fastlege, Klosterhagen legesenter
Skien

Trond F. Aarre

En mindre medisinsk psykiatri

196 s. Oslo: Universitetsforlaget, 2018. Pris NOK 399

ISBN 978-82-15-03070-8

Denne boken er oppfølger til utgivelsen *Manifest for psykisk helsevern* som kom i 2010. Forfatteren er avdelingssjef ved Nordfjord psykiatrisenter, fagsjef i Psykisk helsevern, Helse Førde, og spesialist i psykiatri og rus- og avhengighetsmedisin. Målgruppen er fagfolk, studenter og andre som er interessert i psykiske lidelser og rusproblemer.

Forfatteren ønsker å fremme en utvikling i psykisk helsevern og rusbehandlingen som går fra paternalisme til likeverd, fra ekspertløsninger til tiltak som bygger på pasientens premisser. Hovedspørsmålet er hvordan psykiske lidelser og rusproblemer best kan

forstås og behandles, og hvem som er best egnet til det. Boken er full av observasjoner og refleksjoner som er formet gjennom et langt liv i klinikken.

Forfatteren beskriver innsiktsfullt de sprikende styringssignalene fra våre sentrale helsemyndigheter, noe som gjenspeiler den dype ambivalens fagfolk kjenner på når det gjelder forståelse og behandling av psykiske plager. Aarre går langt i retning av å forkaste den medisinske modellen: Det er etter hans syn aldri vist at det finnes psykiske plager som er sykdommer i streng forstand. Den biologiske forskningen har ikke holdt det den har lovet. Psykiske plager og problemer må i stedet forstås innenfor en kontekstuell modell, som naturlige reaksjoner av levd liv og livssituasjon.

Grunnlaget for dagens diagnostikk er ifølge forfatteren særdeles mangelfullt, og dagens medisinske forståelse har vært en viktig årsak til at stadig nye fenomener blir omtalt i psykiatriske termer. Standardisering av utredning og behandling får oss til å legge for lite vekt på de individuelle sidene den enkelte sliter med. Fagfolk burde i stedet konsentrere seg om pasientenes problemer, og derfra sammen med den enkelte hjelpe han eller henne til å få et bedre liv.

Aarre problematiserer den epidemiologiske forskningen på psykiske plager, herunder statistikken fra Folkehelseinstituttet, som han mener har lagt til grunn en alt for vid definisjon av psykiske lidelser. Han problematiserer videre profesjonenes særstilling i diagnostikk og behandling av psykiske plager, og argumenterer godt for økt relasjonell kompetanse blant helsearbeidere.

De organisasjonsmessige endringene han foreslår som følge av denne forståelsen, vil ganske sikkert vekke betydelig debatt.

Boken anbefales.

Publisert: 15. oktober 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0518

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.